

Keď básnik stráca kontakt s realitou

Pred niekoľkými dňami som v rámci projektu LQ - literárny kvociant absolvoval svoju prvú diskusiu. S Martou Součkovou, Vladimírom Barboríkom a Petrom Darovcom sme sa rozprávali aj o knihe Ľuboša Bendzáka *Samota je moja staršia sestra* (recenziu Zuzany Barlokovej na tento titul nájdete tu vnútri). Diskutéri a diskutérky v „kvociante“ sú profesionáli (mňa môžeme vyňať pred zátvorku - ešte nemám ani 30 a ani doktorát), takže aj táto rozprava bola profesionálna. Možno až príliš.

V Bendzákovej knihe je istý „slon v miestnosti“ (veľký, no prehliadaný problém) - nebudem citovať celú predmetnú pasáž, teda len parafráza: podľa autora žijeme v akejsi dobe „deštruktívneho matriarchátu“, v ktorom to chlapi „nemajú ľahké“. Hej, toto som sa dočítal, aj som z toho pôvodne chcel na kvociante urobiť tému, aj som to v istom momente nadhodil, aj sa k tomu v iných momentoch vyjadrili moji kolegovia a kolegyňa v diskusii, ale - téma z toho nebola. A to aj napriek tomu, že sa asi zhodneme v tom, že tento názor protagonistu knihy je nielen hlúpo zjednodušujúci, ale aj hlúpo hlúpy a vo svojej hlúposti môže byť aj nebezpečný - o to horšie, ak je próza *Samota je moja staršia sestra* priznane autobiografická. (Je.)

Ak sa od takejto mizogýnnej pasáže nedokážem odosobniť, tak (možno) nie som profesionál - lenže ja sa od toho odosobniť nielen neviem, ale ani nechcem. Staromódne si myslím, že literatúra má človeka kultivovať (povzniesť ducha, ak by sme to chceli povedať ešte patetickejšie), teda ak by si niektorá z postáv literárneho diela aj čosi podobné myslela, myslím, že by to malo byť zasadené do širšieho kontextu, vďaka ktorému sa zvýrazní možnosť recipienta výroku tvrdo odmietnuť. Samozrejme, čitateľa má vždy právo s ktoroukoľvek štylizáciou nesúhlasiť (autor má zasa právo čokoľvek napísať), ale vlastne tým chcem povedať nasledovné: predmetnú Bendzákovu knihu ako celok po prečítaní tejto pasáže neviem prijať ľudsky (teda čitateľsky), preto sa na ňu nedokážem pozrieť z čisto profesionálneho hľadiska. Nedokážem, neviem, nechcem, nedá sa. Nakoniec - mal by byť profesionál za každých okolností takto precízne chladný?

Pri zanášaní posledných korektúr aktuálneho čísla som si však všimol jednu vec - v tejto marcovej KR máme desať materiálov, z ktorých iba tri pripravili muži, v recenznom bloku dokonca z dvanástich textov jedenásť pripravili ženy. Nebol to zámer, rovnako však nejde o žiadny matriarchát (a ak hej, tak nie deštruktívny, lež kreatívny, že áno).

Take that, Bendzák!

Matúš Mikšík

P. S.: *Všetci by sme mali byť (umiernenými) feminist(k)ami - pozdrav (nielen) pre Chimamandu Ngozi Adichie.*

Obsah

AKTUALITY

02 Prekladateľská elita v slovníku (správa, Beáta Beláková) // **03** Nepodporovať kultúru znamená duchovne umrieť (za Olegom Pastierom) // **04** BRaK (tlačová správa)

KOMENTÁRE

05 Len osobne (laudácia na Mária Kopcsaya, Pavel Matejovič)

TÉMA - ARCHITEKTÚRA

06 Nemí svedkovia dávnej éry (recenzia: *BLOK - Sprievodca socialistickou Bratislavou*, Daniel Hevier ml.) // **07** Odveci? (recenzia: *OFF SEASON*, Zuzana Duchová) // **08** Dlhá cesta smútku (recenzia: *Na konci cesty. Krematórium v Bratislave*, Barbora Šajgalíková) // **09** Aby nám drevenice nezehnili (recenzia: *Zachovanie a pokračovanie rodu*, Ivan Gürtler) // **10** Kritizujú najviac tí, čo o architektúre nič nevedia (rozhovor s Darinou Lalíkovou, Beáta Beláková)

TÉMA - VIZUÁLNE UMENIE

11 Usilujeme sa o kultivovanie vizuálnej gramotnosti dieťaťa (rozhovor s Katarínou Kosánovou, Beáta Beláková) // **14** Tu žijú jeho sny (recenzia: *Energia kresby*, Lucia Miklošková) // **15** Filozof obrazu (recenzia: *Anton Jasusch - Pútnici nebies*, Tomáš Straka) // **16** Miznúci analóg (recenzia: *Memoria. Miznúce Slovensko*, Petra Stračiaková) // **17** Trojročné resumé galérie Kunsthalle LAB (recenzia: *LAB Kunsthalle Bratislava 2014 - 2017*, Silvia Čúzyová)

ROZHOVOR

18 Sústrediť sa tak, že začnete žiť v postave (rozhovor s Richardom Pupalom, Ivana Gibová)

RECENZIE

20 Chaos je prechodným stavom harmónie (recenzia: *Pán Ó*, Gabriela Rakúsová) // **21** Záznam z ústrania (recenzia: *Samota je moja staršia sestra*, Zuzana Barloková) // **22** Skúsenosti s týmito veršami (a zátvorkami) (recenzia: *Skúsenosti týchto dní (zvierat)*, Peter Prokopec) / Bratislavská nostalgia (recenzia: *Všetko je raz prvý raz*, Tamara Janecová) // **23** Nenápadná kniha plná silných príbehov (recenzia: *Stretnutia naslepo*, Jana Nemčeková) // **24** Nielen o bezznalostnej gramatickej dispozícii (recenzia: *Jazyk v sociálnej kultúre*, Slavomíra Krištofová) / Ako prežiť albánske pondelky (recenzia: *Pondelok v siedmich dňoch*, Olga Gluščíková) // **25** Drsnosť, ktorá prekvapí svojou nežnosťou (recenzia: *Veľké asi ako vesmír*, Miroslava Košťálová) // **26** Putovanie za slobodou (recenzia: *Ďaleká cesta za domovom*, Diana Mašlejová) / Literatúra ako hudba (recenzia: *Lodenica*, Zuzana Belková) // **27** Každý okamih sa môže zrútiť (recenzia: *Ráno modré zvierat a iné básne*, Mila Haugová) // **28** Poetika samoty a odstupu (recenzia: *Slon mizne*, Júlia Oreská)

KLASIKA

29 Veľkonočné maľovanie u Ecovcov (esej: *Foucaultovo kyvadlo*, Stanislav Vallo)

INTERPRETÁCIA

30 Všade ľudská jatka (interpretácia: *sonet 3 / The Bloody Sonnets*, John Minahane)

PRÍBEH

32 Návštevník nesmie odísť našťvaný (reportáž: *Knihy / Stupava*, Beáta Beláková)

Z NOVÝCH KNÍH

34 - 36 anotácie

knižná revue

www.litcentrum.sk

CENA
0,90 €

Strany 06 - 12